

ZPRÁVY

SPOLEČNOSTI FRANTIŠKA BÍLKA

F. BÍLEK 1944

FRANTIŠEK BÍLEK

GRAFIKA - KRESBY

20. ŘÍJNA - 8. LISTOPADU 1992

VÝSTAVNÍ SÍŇ ČESKÉ SPOŘITELNY A.S., POBOČKY PRAHA

46

jaro 2021

Obsah

30 let (úvodník)	3
Tichý poutník. Rozhovor s Alešem Nevečeřalem	4
A. Nevečeřal: Básně ze sbírky Tichý poutník	9
F. Kožíšek: Z historie Společnosti Františka Bílka	12
Seznam akcí Společnosti Františka Bílka, 1990 – 2021	21
A. Strašrybková: Hudební festival k počtě F. Bílka a J. B. Foerster	26
H. Pernicová: Dopisy A. Pammrové O. Březinovi na počátku své cesty ke čtenářům	29

Druhý předseda SFB Aleš Nevečeřal před knihovnou ve svém bytě, k rozhovoru na str. 4.

Obrázek na titulní straně: Pozvánka na výstavu Bílkovy grafiky v roce 1992 využívající kresbu Kristovy hlavy.

30 let (úvodník)

Dne 7. března 2021 uplynulo 30 let od oficiálního vzniku Společnosti Františka Bílka. Protože jsme se již dlouho do minulosti naší společnosti neohlíželi, ani její činnost nijak nebilancovali, považovali jsme za vhodné vzít si toto kulaté jubileum jako důvod k hlubší sondě do historie SFB. Tudíž se v tomto téměř monotematickém čísle nezabýváme dílem ani životem Františka Bílka, ale sami sebou – naší společností. Myslíme si, že si to zaslouží, i když aktivit není během roku mnoho a početně patříme k velmi malým spolkům. T. č. nemáme ani padesát členů.

V tomto čísle přinášíme k hlavnímu tématu rozhovor s druhým předsedou SFB Alešem Nevečeřalem, první podrobnější popis okolností vzniku SFB včetně dávno minulých pokusů a relativně úplný přehled všech akcí (spolu)pořádaných SFB od roku 1990 až po dnešek.

Přáli bychom si, aby toto bilancování přispělo k upevnění identity Společnosti Františka Bílka, aby za dalších třicet let stále ještě existovala a aby se bylo opět za čím ohlížet.

Výbor SFB

*Grafika Jaroslava Dajče k P. F. 2018
A. Nevečeřala.*

Tichý poutník

Rozhovor s Alešem Nevečeřalem

Důvodem pro rozhovor s panem Nevečeřalem v tomto čísle Zpráv bylo nejenom to, že to je zajímavá a tvůrčí osobnost, ale také bilancování třiceti let SFB, kterou jako druhý předseda v letech 2003-2013 vedl. Titulek rozhovoru jsme si vypůjčili z názvu jeho poslední básnické sbírky. S čerstvým oslavencem (24. května oslavil 70. narozeniny) rozmlouvali u Nevečeřalů doma na rozhraní Vinohrad a Žižkova dne 10. 6. 2021 František Kožíšek a Michal Kellner.

Jste sice Aleš, ale začněme od „Adama“ – odkud pocházíte a kde jste těch 70 let prožil?

Jsem rodák z Prahy a, i když jsem pár let prožil pracovně na Šumavě a v Beskydech, většinu života jsem strávil v Praze. Vyrůstal jsem v Nuslích u prarodičů, a i když babička byla hodně přísná – díky čemuž jsem měl většinou samé jedničky – musím říci, že jsem měl krásné dětství, na které rád vzpomínám.

Vystudoval jsem gymnázium a nejprve dělal rok v kanceláři v Pragoexportu, ale pak jsem se rozhodl odejít z Prahy, chtěl jsem někam na hory. Protože bylo pro mě nejsnazší najít si práci někde v pohostinství, napsal jsem několik dopisů a ozvali se mi z Jednoty v Sušici, kam jsem jel na pohovor. Řekli mi, že když si ostříhám dlouhé vlasy, tak mě vezmou. Souhlasil jsem a dva roky (1970-1) pracoval v Srní. Později jsem se dostal do pražských interhotelů, ale nejprve mě poslali ještě na rok na Vlčínu do Beskyd a při tom jsem dálkově studoval hotelovou školu v Mariánských Lázních, kde jsem pak podruhé maturoval. Chtěl jsem jít ještě dálkově studovat na VŠE zahraniční obchod, v práci mi dali doporučení, ale nevzali mě, že nejsem v SSM. V interhotelích jsem postupně prošel různými posty: číšník, provozní, vedoucí střediska, inspektor apod.

My si Vás ale pamatujeme především jako pracovníka galerie Hollar...

Ano, ale to jsem se až na sklonku kariéry konečně dostal k tomu, co mě celý život bavilo. Tam jsem byl asi 6 let, během kterých jsem připravil přes 70 výstav, každý měsíc jednu. Dělal jsem tajemníka Sdružení českých umělců grafiků Hollar a vedoucího galerie. Dostal jsem se tam díky tomu, že jsem se skoro celý život pohyboval mezi výtvarníky, grafiky a sběrateli drobné grafiky, pro které jsem také deset let redigoval časopis Knižní značka. Když se v Hollaru měnilo osazenstvo, zašel jsem za předsedou, panem Vladimírem Suchánkem, a ucházel se o tento můj vysněný post.

Jak se člověk z prostředí hospod a restaurací dostane do „sociální bubliny“ sběratelů exlibris a další drobné grafiky?

Já vám zapomněl uvést ještě jedno intermezzo v mém pracovním životě! Když jsem se vrátil ze Šumavy, pracoval jsem tři roky jako asistent v Památníku národního písemnictví (PNP), protože jsem se již od školy zajímal o literaturu a poezii. Vždyť já si už u maturity vybral dobrovolně rozbor Březinova díla! A v PNP jsem mj. připravoval literární večery, tzv. „Strahovské čtvrtky“, ale zabýval se také Otokarem Březinou a ilustrátory jeho knih a tak jsem se dostal k ilustracím a grafice. A odtud byl už jen krůček do Spolku bibliofilů a mezi sběratele, vždyť ty kruhy byly i částečně propojeny. Tehdy jsem pro sebe objevil svět Bílka, Konůpka, Koblihy, Váchala a dalších, který jsem si pak odnesl zpět do těch hospod.

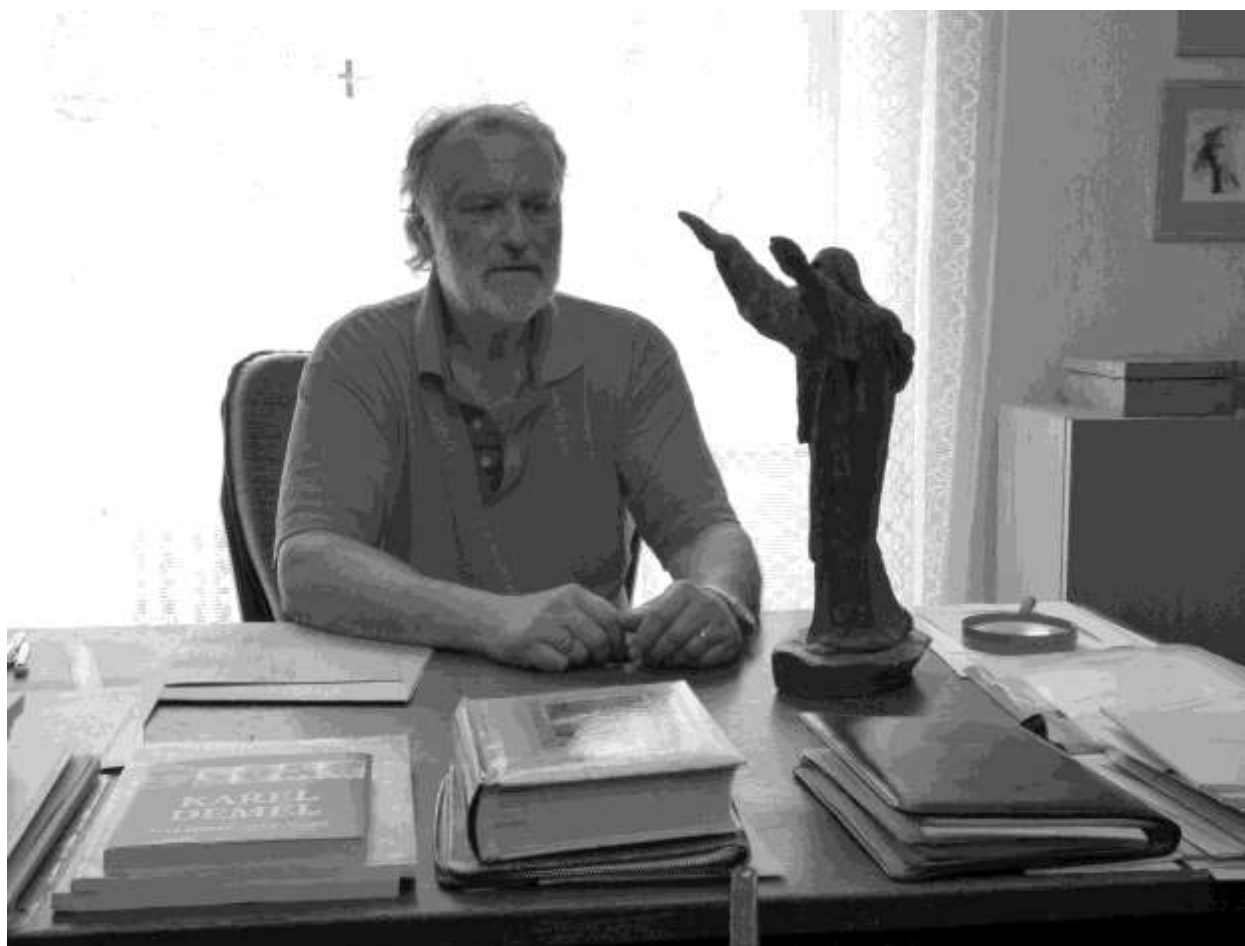
Ještě abych se vrátil k těm literárním večerům. Psal jsem pro ně několik scénářů (večery Wolкера, Sovy, Whitmana, Apollinaira), ale hlavně pásmo z poezie a korespondence Otokara Březiny věnované 50. výročí jeho úmrtí. Pořad se pak i reprízoval při zájezdu v Jaroměřicích n. Rokytnou. Vzhledem k tomu, že se psal rok 1979, byl to docela úspěch. V Lidové demokracii pak vyšel 23. 3. 1979 můj delší článek „Nad stolem Otokara Březiny“ o návštěvě Březinova muzea.

Proč jste z Památníku odešel?

Dali mi doporučení, abych šel dálkově studovat na filozofickou fakultu češtinu a dějepis, kam mě opravdu přijali. Ale vzápětí mě začali v PNP přemlouvát, abych vstoupil do KSČ a jako první stranický úkol mně chtěli dát založit základní skupinu SSM, která tam nebyla. Tam to byl totiž samý zpátečník. A tak dlouho mě s tou stranou otravovali, až jsem toho už měl dost a dal výpověď. Pak jsem šel do těch interhotelů a po roce jsem skončil i studium na filozofii, už jsem neměl motivaci. Navíc mně vadilo, že se tam česká literatura, např. symbolismus, učila v silně normalizované podobě.

Kdy jste začal sám literárně tvořit?

O to jsem se pokoušel již od gymnázia, ale první báseň mně uveřejnili až v roce 1977 v Tvorbě. Tím začalo poměrně intenzivní období mé „veřejné tvorby“. Básně mi vycházely v Mladém světě, v Dílně Literárního měsíčníku (příloze pro mladé autory) i jinde, měl jsem autorský večer ve Viole a pak i v dalších pražských klubech, někdy sám, někdy s jiným autorem, dostal jsem 10 minut v rozhlase, mé básně se četly na literárních večerech v PNP. Tehdy jsem se setkal i s Václavem Suchým, který se jako potomek rodu Nečasů v posledních letech občas objevuje na stránkách Zpráv SFB. Byl redaktorem Svobody a uváděl nové autory, proto dělal rozhovor i se mnou a otiskl mi nějaké básně.

Aleš Nevečeřal se soškou sv. Vojtěcha od Františka Bílka.

Jak jsem se ale tehdy začal vlivem Březiny i vlastního hledání více duchovně orientovat, začalo se to promítat i do mých básní a ty se staly pro média problematickými. V roce 1980 jsem pak uveřejnil nějaké básně v evangelickém týdeníku Kostnické jiskry a tím na 10 let skončilo mé veřejné vystupování. Během toho následujícího období jsem si vydal jen tři sbírky strojopisně jako samizdat. Po roce 1990 mi pak už vycházely básně ve zcela jiných časopisech: Horus, Psyché, Santal apod.

Od počátku 90. let jsem také vydával vlastním nákladem své básnické sbírky, jako bibliofilie, 100 číslovaných výtisků, doplněné grafikami našich předních umělců. Na dvou vydáních se finančně podílel Spolek českých bibliofilů, na několika dalších sami výtvarníci (3 x Karel Demel, 1 x Pavel Hlavatý). Do dnešní doby je jich celkem deset: Den duše (Olga Vychodilová, 1991), V chrámu ticha (Jaroslav Dajč, 1995), Úsměv sfingy (Jindřich Pileček, 1999), Dotek ráje (Karel Demel, 2001), Tíha křídel (Alena Antonová, 2002), Brána ticha (Rea Šimlíková, 2003), Cesty k sobě (J. Dajč, 2004), Alchymie duše (K. Demel, 2008), Poutní místa (K. Demel, 2012), Tichý poutník (Pavel Hlavatý, 2019).

Pojďme se podívat na vaše sběratelské aktivity – s těmi jste začal už v PNP?

Hned ne, to až později. V roce 1990 byla v Mánesu velká výstava současné české grafiky, včetně exlibris, a tam jsem se vlastně poprvé pořádně zorientoval v české grafice a vybral si „své“ autory. I zde mě to táhlo k duchovnímu proudu, takže jsem vyhledával takto orientované výtvarníky, např. Dajče, Šimlíkovou, Demela a další.

Pak jsem vstoupil i do Spolku sběratelů a přátel exlibris. To sběratelství funguje tak, že si u nějakého výtvarníka necháte na své jméno nebo rodinu udělat destičku, ze které se vytiskne třeba 100 kusů, které pak měníte s jinými sběrateli. Takže já mám dnes už desítky svých exlibris. A k tomu jsem ještě přes 20 let nechával dělat originální novoročenky, vždy s nějakou mou básní. Nejprve jsem vystřídal asi dva či tři různé výtvarníky, pak jsem vydal 20 novoročenek s Jaroslavem Dajčem. Těch se každý rok rozeslalo taky 80 až 100. Ale předloni jsem s tím skončil, už se mi to příliš rozrostlo. Vznikla tak ucelená sbírka toho nejlepšího z naší moderní české grafiky jako výsledek třicetiletého sbírání. Takových je nás však víc.

To už je velmi slušný vydavatelský počín! Jak je obec exlibristů v ČR početná?

Asi 400, časopis se vydává v počtu 520 výtisků.

To jsou ti registrovaní, ale kolik může být těch neregistrovaných?

Těch bude naprosté minimum. Kdo sbírá, je ve Spolku, protože z toho mu plynou různé výhody. Ale musím k těm členům upřesnit, že členem Spolku je i několik desítek zahraničních členů, hlavně Rakušanů, Němců a Nizozemců, a také našich i zahraničních institucí.

Poprvé v roce 1996 v Chrudimi a naposled před dvěma lety v Praze jsme pořádali světový kongres sběratelů exlibris, kam se sjelo asi 600 zahraničních sběratelů, též z Japonska a Číny, takže od té doby mám nejen já sbírku východoasijských exlibris, protože s nimi se dobře měnilo. Jinak každoročně na jaře je valná hromada v Praze a na podzim sjezd v některém městě, což jsou vždy velké příležitosti k výměně.

Kdo je vám z tvůrců exlibris a drobné grafiky nejbližší?

Musím začít autory, kteří mě k exlibris vůbec přitáhli, čili Bílkem, Konůpkem a Váchalem. Z mých současníků, duchovně spřízněných, bych pak kromě mnoha dalších uvedl např. symbolistu Jindřicha Pilečka, Karla Demela, Reu Šimlíkovou, která hledala inspiraci u prvotních slovanských kultů, Hanu Čáповou či křesťansky zaměřeného Jaroslava Dajče. Blízký mi byl i Michael Florian a jeho synovec Aleš Florian, mám od nich pěknou sbírku jejich grafik. Bohužel již mnozí z nich nejsou mezi námi.

Bílek, Konůpek či Váchal, resp. jejich práce, mně také pomáhaly najít vlastní duchovní cestu. Bylo mi blízké jejich svobodné široké pojetí od biblického křesťanství po asijské duchovní nauky, nejen ty uzavřené jako buddhismus či hinduismus. Proto je jedním z mých nejoblíbenějších duchovních autorů Paul Brunton, který dokáže ve svých knihách vidět to společné všem duchovním cestám a vybrat z nich ty univerzální pravdy. Brunton se díky cestování a jazykové vybavenosti osobně s mnoha naukami nejen podrobně seznámil, ale také je praktikoval. Je mi blízké jeho krédo, že člověk potřebuje v každém věku na duchovní cestě nějaké nové impulsy pro svůj rozvoj. Kdo opravdu hledá Ducha, ten pomocnou ruku vždy najde.

Paula Bruntona jste osobně nepotkal, byť zemřel až v roce 1981. Kdo vás nejvíce ovlivnil z domácích duchovních učitelů?

Eduard Tomáš, i když jsem nebyl mezi jeho osobními žáky. Vážím si i díla Květoslava Minaříka, a protože mě zajímala i česká křesťanská mystika, studoval jsem knihy Karla Weinfurtera. Rád čtu Apokryfy. Ze zahraničních autorů bych chtěl ještě uvést Rudolfa Steinera, Jakoba Böhma či Sai Babu, kteří mě inspirují.

Zkuste nyní, prosím, zavzpomínat na počátky Společnosti Františka Bílka.

Upřímně řečeno, moc vám k tomu neřeknu. Dostal jsem se ke společnosti po jednom večeru v Lyře Pragensis, který byl věnován Bílkovi, ale zpočátku jsem nijak aktivní nebyl. K těm hlavním, kdo to zpočátku „táhli“, patřili pánové Šimice, Miřejovský, Kudrna a Friedl; a Zprávy dělala dlouho paní Musilová.

Dříve než v SFB jsem byl ve Společnosti Otokara Březiny, ke které jsem se dostal díky zájmu o Březinu, takže jsem byl v roce 1990 mezi obnovujícími členy. Organizoval jsem též zájezdy po stopách Bílka a Březiny.

Jak k tomu později došlo, že jste se stal předsedou Společnosti F. Bílka?

Začal jsem tam být časem více aktivní a stal se členem výboru. Potom pan Šimice, který byl od počátku tím hlavním organizátorem a tahounem, dospěl k tomu, že už na to zdravotně nestačí (přece jenom se mu už blížila osmdesátka), a žádal výbor, abychom hledali jeho nástupce. Měl takovou vizi, že by to měla být známá a ve výtvarném světě respektovaná osobnost. Tak jsme se s ním např. vypravili na UMPRUM, za sochařem, profesorem Gebauerem a nabídli mu předsednictví, ale on odmítl, vždyť nebyl ani členem společnosti. Později pan Šimice přemlouval Jana Gottwalda, jiného člena výboru, ale on také odmítl. Tak to nakonec spadlo na mě...

Máte pěknou sbírku Bílkových grafik, ale vlastníte také jednu Bílkovu plastiku, ke které jste přišel dost kuriózním způsobem. Můžete to, prosím, vylíčit?

Na jedné z pravidelných návštěv sběratelské burzy v Zákupích, kam jsem jezdil z naší blízké chaty, jsem objevil mezi nabízenými „cennostmi“ asi 30 cm vysokou mírně poškozenou plastiku muže se vztyčenýma rukama. Na otázku, kdo to je a za kolik to prodává, jsem dostal odpověď: „Našel jsem to na půdě, je to nějaký svatej, dej mi za to stovku.“ Tak se originální plastika Františka Bílka (údajně svatý Vojtěch) dostala k nám mezi ostatní jeho grafiky a knihy.

Jak vidíte aktivity SFB dnes? Uznáváme, že to není žádná sláva.

Časopis je moc pěkně dělaný, to jste povýšili na novou úroveň. Já když jsem se stal předsedou, tak jsem se snažil časopis oživit tím, že jsem oslovoval různé výtvarníky a ptal se jich, co jim říká František Bílek. Takže se tam objevily názory J. Dajče, P. Hlavatého, M. Houry, R. Šimlíkové, J. Skřivánka, K. Ryvolové, A. Antonové, P. Minky, V. Cinybulka, O. Zoubka a možná i dalších.

Na to si dobře vzpomínáme a považujeme to za velmi cenné. Časopis by zase potřeboval podobný, obohacující impuls. Takže za to, i za celé vaše předsednictví, ještě jednou moc děkujeme, přejeme zdraví a ještě nějaké zajímavé sběratelské úspěchy.

Aleš Nevečeřal – Tichý poutník

* * *

V hodinách úzkosti zastaví se čas,
sevření té šelmy drtí...

Však pravda skrytá v symbolech
rozkvétá i v ledové tříšti lží.

Světlo milosti jak léčivá koupel
omývá rány.

Je mnoho cest, ale jeden cíl.

* * *

Když doznívá
píseň touhy a tápavého hledání,
tich ovládá probuzenou duši.
A křídla bílých jeřábů
kreslí nad vodní hladinou
rituály tajemství života.

* * *

Jak odlesky hvězd
sbíráš krystalky nadějí,
šeptem nocí do očí ti padající...
A vzdálená hudba zní ze sfér
odkudsi uvnitř,
když sám sobě jsi vesmírem.

* * *

Otesáváš kámen svého ega
do formy Boží.
V konečné podobě zůstává v tobě
coby prázdnota bez tvaru
a přece v plnosti
jako nejvyšší poklad

* * *

Cesta adeptů začíná
očistou srdce.
Zvadlá okvětí dávných lásek
vymírají v paměti...
Tam v jiných krajinách,
ve světle věčného Já
raší semínka sebepoznání.
Kdo povede příští poutníky
k věčnosti?

* * *

Co všechno byly touhy,
sliby a naděje...
Kdosi mávl proutkem
a uklidil ty marnosti,
zakleté do vrásek bezčasí.
Nahá je pravda
před zrcadlem věků,
všichni jsme v Něm a On v nás.
Do tiché hudby věčnosti
zní z dálky i zevnitř Jeho hlas.

* * *

Dříve než se vydáš
na další cestu po hvězdách,
naslouchej hlasu
v hlubinách svého vědomí.
Rozjasní se
temná noc duše,
v odhalených mystériích
vytušíš nahou Isis.
Už není třeba slov.
Vše bylo řečeno tím jedním na
počátku...

*(Aleš Nevečeřal, básně ze sbírky
Tichý poutník)*

*Grafika Pavla Hlavatého ke sbírce
A. Nevečeřala Tichý poutník.*

Z historie Společnosti Františka Bílka

K formálnímu založení Společnosti Františka Bílka (SFB), jak ji známe dnes, došlo aktem úřední registrace dne 7. 3. 1991. Založení se připravovalo již od ledna 1990, ale pro úplnost je nutné úvodem zmínit ještě snahy mnohem starší. První pokusy o ustavení Bílkovy společnosti se totiž datují již do 30. let, tedy do posledních let Mistrova života. (Zde jen připomeňme, že v tu dobu již existovaly dvě obdobné společnosti dvou blízkých Bílkových přátel – Společnost J. B. Foersterova vznikla u příležitosti jeho 60. narozenin v roce 1919; Společnost Otokara Březiny pak tři roky po Březinově smrti, v roce 1932.)

O první známé iniciativě se dozvídáme z drobného bibliofilského tisku (Jiří Karásek ze Lvovic – Dílo Bílkovo), který k Novému roku 1935 vydal **kroužek přátel díla Bílkova**. V tiráži je rovněž uvedeno, kdo tento kroužek tvořil: prof. J. Jiříčka, Jičín; arch. F. Kozák, Praha; V. Nechanský, Ruzyně; arch. A. Píffl, Praha; Ing. B. Pračka, Praha; K. Reichel, Praha.

Kdo byli tito muži a co je spojovalo? Podle toho, co se mi podařilo o nich zjistit, je pojila především láska ke knihám – byli vydavateli nebo sběrateli krásných či nízkonákladových tisků. A pochopitelně i obdiv k Bílkovu dílu. Představme si je jednotlivě:

- Josef Jiříčka (1888-?), středoškolský profesor přírodopisu a zeměpisu na c. k. vyšší reálce a gymnáziu v Jičíně, vydavatel bibliofilů, sběratel grafiky a amatérský hudebník.
- Bohumír Kozák (1885-1978), vyrůstal ve staré českobratrské rodině, architekt, teoretik architektury a ochránce památek – v letech 1963 až 1976 předseda Klubu Za starou Prahu.
- Vladimír Nechanský, knihkupec, příležitostný vydavatel pohlednic a knih v pražské Ruzyni.
- Alfréd Píffl (1907-1972), architekt, znalec dějin architektury, malíř a grafik, ochránce památek, po druhé světové válce profesor architektury na Slovenské vysoké škole technické; v roce 1930 mu Bílek zhotovil exlibris, dřevoryt „Dílo veliké dělám – Jeremiáš 6“.
- Břetislav Pračka (1881-1958), technický úředník ČSD v Brně, profesor stavby železničních strojů na brněnské technice; bibliofil, znalec a sběratel bezručovské literatury.
- Karel Reichel (1895-1970), knihkupec a nakladatel v Praze (1924-1937), od roku 1937 kazatel a později biskup Jednoty bratrské;

redaktor Bratrských listů, vydavatel Hesel Jednoty bratrské a tzv. Špalíčeků (1927-1932), devítisvazkové edice spisů Komenského, Husa, Blahoslava, Chelčického či Tomáše ze Štítného vyzdobené F. Bílkem.

Protože zmíněná publikace je jediným známým dokladem existence tohoto kroužku a také vzhledem k poznámce prvního předsedy pozdější SFB, že „Kroužek přátel Bílkova díla vznikl, ale také zanikl, ještě za umělcova života“¹, můžeme usuzovat následující. Jednalo se o neformální, neregistrované uskupení, které mělo pravděpodobně jen krátkou existenci (1 – 3 roky?) a vydání Karáskovy přednášky bylo snad jediným výsledkem jeho činnosti (?). Nevíme, kdo byl hlavním iniciátorem kroužku, ale můžeme se domnívat, že na vzniku oné publikace měl největší podíl K. Reichel, který v totožné grafické úpravě vydal v roce 1929 drobný Bílkův tisk „Bratřím tvůrcům“.

Nevíme také, jaké byly příčiny toho, že kroužek již další (známé) aktivity nevyvíjel. Snad to byla skutečnost, že členové žili na různých místech Čech a Moravy, a tak pořádání nějakých společných akcí bylo obtížné (?). Snad to bylo proto, že hlavní iniciátor publikace „Dílo Bílkovo“, Karel Reichel, odchází v roce 1937 z Prahy do Potštejna, kde nastupuje dráhu kazatele Jednoty bratrské a začíná mít zcela jiné starosti (?). Jasno do této otázky by mohlo vnést studium vzájemné korespondence členů tohoto kroužku, pokud se někde dochovala. Můžeme však považovat za jisté, že v roce 1938 už nebyl kroužek nijak aktivní, ani v něm nedřímá potenciál nějaké budoucí systematické péče o Mistrův odkaz.

Proto někdy na přelomu let 1938 a 1939 dochází k dalšímu pokusu založit Bílkovu společnost, přičemž tentokrát vychází iniciativa od jeho nejbližších – oddaného přítele, ctitele a propagátora jeho díla, faráře Československé církve Bohuslava Lohniského (1903-1977) a Bílkových dětí Berty a Františka Jaromíra. Domnívám se však, že tím skutečným iniciátorem, byť skrytým, byla Bílkova manželka. Dochoval se nám jednak návrh svolání ke vzniku nové Společnosti Františka Bílka, jehož autorem byl Lohniský, jednak stručná informace v deníku tábořského učitele a historika Františka Lískovce (1877-1953): „V ½ 9 ráno přijel pro fotografa Josefa Šechtla a mne... československý farář v Pacově a syn sochaře Mistra Františka Bílka, abychom s ním zajeli do Chýnova k jeho otci. Pan farář připravuje totiž tzv. Bílkovu společnost ctitelů Mistra, která by měla za účel, aby za Mistrova

¹ Šimice P. K pětiletému jubileu Společnosti Františka Bílka. Zprávy SFB č. 3, červen 1995, str. 9-10. (Pozn. red.: pan Šimice získal tuto informaci v 50. letech od Bílkovy manželky a dcery.)

života ještě zachytila celé dílo Mistrovo dle jeho výběru a průvodního osobního vysvětlení a ve spojení s jeho osobností.“² (záznam ze 17. července 1939)

Považuji za užitečné si zde návrh provolání uvést v plném znění.

Hledejme minulost národa v přítomnosti

(Provolání Společnosti Františka Bílka)

Na podzim roku 1938 podobal se český národ člověku s hlavou hluboce skloněnou dolů. Pod jeho nohama chvěla se země. Drahá, milovaná česká země. Chtělo se nám pokleknouti a tuto svou zemi líbat. Činíme tak u nás vždycky, když v úzkosti cítíme, že náš národ je v nebezpečí života. Svatou se nám zdála půda, po které chodíme, a drahé nám bylo její dědictví. Bolest učinila naše srdce citlivější a všechno, co vykvetlo z české hroudy – ať to bylo budováno v slzách anebo v úsměvech – počalo nám býti nově vzácné a krásné. Uvědomovali jsme si, kdo už všechno s námi šel, jaké krásné a Bohem nadané duše provázely minulá česká pokolení a jak pro jejich přítomnost nebylo nikdy ponížení národa jen pouhým hořem, ale současně i vykoupením. S novou úctou jsme se naučili vyslovovati jméno Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, mistrů pera, počínaje Štítným a konče Březinou, cti došla i národní pořekadla, kreslená Mánesem a Alešem a jen české sochařství stálo opodál a čekalo, až k němu dospějeme na své bolestné pouti a v slzách uvidíme jeho naděje a sny.

Prozřetelnost nám poslala výtvarníka, který kdyby se narodil v jiné zemi, byl by dávno znám celému vzdělanému světu.

U nás – a snad je to proto, že dosud žije – zná jej dosud jen malá část národa. Je to sochař František Bílek z Chýnova. Všechno najdete v jeho dílně. Chcete si jasně představit svého dědu, jak oře na svých polích a nebo některou z žen svého národa, kterak krájí chleba svým dětem a nebo ochraňuje oheň? František Bílek hlubokým ponořením se do duchovních dějin národa našel s celou pravděpodobností výraz jejich tváře. Možná, že si neumíte objasniti jejich pohyb, jejich úsměv, a marně přemýšlíte, co byste o nich vypravovali svým dětem a nebo svým přátelům. František Bílek to však ví a vytvořil nám jejich celý život.

Naši předkové a naše báby se modlili. K Bohu zvedali oči, když se jim narodilo dítě, když vstával nový den za horami, když odcházeli na cesty, když

² Žalud Z. Vila Františka Bílka v Chýnově roku 1939 očima Františka Lískovce. Zprávy SFB č. 45, podzim 2020, str. 13-26.

se černala mračna před bouří, když ukládali nejdražší tváře k prachu svých otců.

Vzpomeňte si na zamyšlenou tvář svých otců a vejděte do dílny Františka Bílka k společnému vzpomínání na českou minulost.

Od dveří Bílkovy světnice zavolá Vás tvář věčně volajícího a věčně vás hledajícího. Jste přece z české krve a musíte rozumět mezi prvními. Je to Kristus na kříži. A hned vedle uvidíte Husa, Chelčického, Komenského.

To přece náš, český život, řeknete si v hloubce svého srdce. Tomu sloužili všichni u nás. Tak budeme žít i my.

Vědomí, že ti, kteří přetrvali ponížení minulosti, žijí s námi náš dnešek, učiní nás silnými. Obklopíme se podobami svých otců a zůstaneme stále svými v dobách dobrých i zlých. Jsme mnoho dlužni své minulosti, jsme mnoho dlužni Františku Bílkovi a jsme tak mnoho dlužni i sobě.

Spojme se všichni, kteří chceme dojít k pramenům svého češství, ve Společnosti Františka Bílka, která se právě ustavila v Pacově.

Bez hledání, bez usilovné práce, bez lásky, bez úcty k Bohu a české minulosti, kterou Prozřetelnost tak podivně utvářela, nevejdeme do blaženého stavu jistoty, že jsme národem věčným a že milost Boží je ustavičně s námi.

Bohuslav Lohniský

Co můžeme z těchto informací vyčíst? Přestože autorem provolání byl chrudimský farář Lohniský, s administrací SFB se počítalo v Pacově, kde v té době vykonával duchovní službu Bílkův syn František Jaromír, také farář Církve československé. Tištěný leták s provoláním se dochoval nejméně ve dvou kopiích (jedna je v archivu GHMP a pochází zřejmě z pozůstalosti Bílkovy dcery, druhá pochází z bývalého muzea v Chýnově a dnes je originál zřejmě v Husitském muzeu v Táboře). Obě kopie mají drobné rukopisné opravy, každá od jiného autora. To napovídá, že se mohlo jednat jen o pracovní verzi či návrh, nad nímž bylo možné ještě diskutovat nebo který považoval někdo za nutné – vzhledem k rychle se vyvíjejícím nepříznivým politickým poměrům – ještě trochu upravit.

Domnívám se, že i když se v textu praví, že SFB se „právě ustavila v Pacově“, k formálnímu založení společnosti (již) nedošlo. Možná se kruh přátel v Pacově skutečně sešel a přítomní si řekli, že zakládají SFB, ale nebyl učiněn žádný oficiální pokus o její „legalizaci“. Z textu je patrný silný národní (tedy skrytě protiněmecký) tón, což v roce 1939, na prahu či již za prahem německé okupace, činilo každý pokus o úřední schválení takového spolku předem marným.

Domnívám se proto, že s počátkem války tato iniciativa usnula a její realizace byla odsunuta „na lepší časy“. V archivu GHMP se dochovaly tři dopisy faráře Lohniského Bertě Mildové Bílkové z let 1942-1943, ve kterých není SFB zmíněna jediným slovem ani nepřímým náznakem. Také když se v letech 1941-1942 v Chýnově ustavil a začal pracovat výbor na uspořádání velké výstavy Bílkových prací, která měla být hlavní akcí v rámci nadcházejících 70. narozenin F. Bílka v roce 1942, figuruje v činnosti výboru řada osob, spolků i organizací, ale SFB chybí. Úmrtím Bílka (1941) také padl snad hlavní deklarovaný účel zakládání SFB, aby ještě za Mistrova života zachytila jeho dílo dle jeho výběru a průvodního osobního vysvětlení.

Lepší časy pro založení SFB ale nenastaly ani po skončení války. Hned po válce měli lidé jiné, více existenční starosti a s blížícím se rokem 1948 a jeho předzvěstmi se situace pro propagaci duchovního díla nábožensky založeného umělce nestávala příznivější. Navíc v červnu 1948 Bílkův syn s rodinou emigroval na „Západ“, což na Bílkově jméně i rodině zanechalo další nežádoucí cejch.

Nicméně vdova po Františku Bílkovi a jeho dcera chovaly i nadále myšlenku vzniku a existence SFB jako (zbožné) přání. S tímto přáním se také v 50. letech svěřily mladému zájemci o Bílkovo dílo, který se díky vyššímu řízení osudu dostal s nimi do kontaktu a stal se téměř rodinným přítelem. Tím zájemcem byl Přibyslav Šimice (1926-2014), budoucí zakladatel a první předseda SFB (podrobnosti o tom, jak se seznámil s Bílkovým dílem a jeho rodinou jsou uvedeny v rozhovoru, který vyšel ve Zprávách SFB č. 31). Pan Šimice později na tuto událost vzpomínal: *„Byl jsem od roku 1954 přítelem Bílkovy rodiny. Navštěvoval jsem často paní Bílkovou a její dceru Bertu v jejich pražské vile a několik dovolených jsem prožil jako jejich host v Chýnově... Při večerních posezeních bylo nejednou sochařovou paní a její dcerou vysloveno přání, aby jednou, až k tomu bude příznivější doba, byla založena Společnost Františka Bílka, která by navázala na Kroužek přátel Bílkova díla, který vznikl, ale i zanikl, ještě za umělcova života. Příchodu doby, která by dovolila Společnost založit, se ani jedna z Bílkových dam nedožila... Myšlenka splnit jejich přání mě však provázela stále.“³*

Tehdy dal pan Šimice Bertám Bílkovým slib, že pokud to bude možné, společnost založí. Příznivější doba dlouho nenastávala, a i když od smrti obou dam Bílkových uplynula již řada let, on na jejich přání a svůj slib

³ Šimice P. K pětiletému jubileu Společnosti Františka Bílka. Zprávy SFB č. 3, červen 1995, str. 9-10.

nezapomněl. Koncem 80. let začala politická situace v bývalém Československu poněkud rychleji erodovat a svitla určitá naděje na nepotlačovanou existenci na režimu nezávislých občanských iniciativ.

Proto si v říjnu 1989 vyžádal pan Šimice od malíře Jana Kudláčka, který býval rovněž v úzkém kontaktu s rodinou Bílkových a po smrti Berty mladší užíval v létě rekreačně chýnovský Bílkův ateliér, aby mu poskytl seznam adres zájemců o Bílkovo dílo, které by bylo možno oslovit ohledně vzniku SFB. Do toho však vstoupila listopadová revoluce, která na jednu stranu svou všeobecnou euforií bezprostřední aktivity vedoucí ke vzniku SFB přibrzdila, na druhou stranu přinesla svobodu přistoupit k založení SFB bez nutnosti nějaké konspirace či maskování.

Informace o přípravách k založení SFB a prvních 12 let její činnosti můžeme čerpat z podrobných zápisů P. Šimice, který si vedl svou neoficiální kroniku SFB.

K prvnímu setkání, pojatému již jako schůzka přípravného výboru Společnosti Mistra Františka Bílka, došlo v úterý 16. ledna 1990 v Praze, v kanceláři dr. Prahla v Národní galerii v Anežském klášteře. Vzhledem k omezenému místu se ale všichni účastníci záhy přesunuli do malostranského bytu manželů Šlechtových. Této úvodní schůzky, která byla svolána z podnětu pana Šimiceho, se zúčastnilo sedm osob: Přibyslav Šimice, Dr. Roman Prahla, Dr. Dušan Šindelář, Dr. Otakar A. Kukla, Milan Friedl, Prof. Milan Šlechta a jeho žena. Na úvod schůzky pan Šimice ostatním vysvětlil, že podnětem k jejímu svolání byl slib, který učinil Bertě Bílkové a její dceři, že bude pracovat na ustavení Společnosti Mistra Františka Bílka. Předsedou výboru byl zvolen Dr. Kukla, který se ale zanedlouho této funkce vzdal a přenechal ji Ing. Zdeňku Jozefíkoví.

S výjimkou července a srpna se přípravný výbor scházel jednou měsíčně, někdy i častěji, a to nejprve v Divadle hudby (díky M. Friedlovi), později v prostorách Československé strany lidové (díky D. Šindelářovi). Přes toto poměrně intenzivní setkávání pokračovaly přípravy ke vzniku SFB pomalu. To mělo asi dva hlavní důvody. Nově nabytá svoboda vynesla mnoho osob do nových pozic a všem se otevřel prostor pro nové atraktivní aktivity, takže kulturně známé osoby, na které se především spoléhalo (M. Friedl, R. Prahla, O. A. Kukla), byly zcela vytíženy jinými povinnostmi a zájmy a SFB pro ně nebyla prioritou; často také na schůzkách chyběly či se zastavily jen na chvíli. Přípravný výbor se co do počtu i složení proto postupně měnil a bylo těžké udržet nějakou kontinuitu. A za druhé, ani stálí členové neměli jasnou představu, jaké kroky by vlastně měly být činěny a v jakém pořadí. Na

schůzkách se probírají nejrůznější témata, jak sehnat pro vznikající společnost finance a záštitu, jak ji vůbec pojmut (organizace či nadace), jak veřejnosti připomenout osobu a dílo Bílkovo atd. Nápadů bývá mnoho, ale osob schopných jejich realizace málo. Šíře nápadů je veliká, od realistických (např. uspořádat výstavu Bílkových děl, zajistit vydání poštovní známky s Bílkem, vydat reprint některé z Bílkových knih...) až po zcela utopické (např. nechat na Letné, na místě bývalého Stalinova pomníku postavit Bílkův Národní pomník...). Snaha navázat spolupráci s Galeríí hl. m. Prahy, která spravovala Bílkovu vilu v Praze, dopadla neúspěšně – pan Šimice si k jednání s ředitelem galerie poznamenal: „*Soudruh“ Fatka nemá naprosto pochopení pro umění F. Bílka ani po stránce výtvarné, natož po stránce duchovní.*

Až po roce činnosti výboru nabírají události směřující k založení SFB rychlejší spád. Může za to předseda přípravného výboru Z. Jozefík, který na schůzkách – pokud se jednalo o založení SFB – vystupoval spíše skepticky. Tvrdil, že společnost 200 - 300 členů se nedá organizačně zvládnout (ač v tu dobu bylo zájemců sotva dvacet), že by bylo lepší se spojit se Společností O. Březiny apod. Nicméně v lednu 1991 nechal bez vědomí většiny výboru na ministerstvu vnitra zaregistrovat **Klub přátel Františka Bílka**, když k tomu sehnal ještě potřebné podpisy tří dalších členů výboru (Pavlíkové, Friedla a Svejkové).

To vyvolalo pochopitelnou nevoli pana Šimiceho i dalších členů výboru, kteří začali naléhat na ostatní signatáře, aby svůj podpis odvolali, čímž by se registrace stala neplatná. To se jim ještě během ledna opravdu podařilo, pan Jozefík se přestal angažovat a pak již vše rychle šlo k nové registraci, registraci **Společnosti Františka Bílka**, ke které, jak v úvodu uvedeno, došlo dne 7. března 1991. Návrh stanov SFB připravil po vzoru Společnosti O. Březiny Dr. Šindelář.

Dne 18. března 1991 se pak konala ustavující valná hromada Společnosti F. Bílka a to v prostorách sekretariátu Československé strany lidové v Praze 1, ulici 28. října č. 3, ve 3. poschodí. Vedením valné hromady byl pověřen pan Šimice, který byl pak také zvolen předsedou. Místopředsedou se stal Ing. Jan Gottwald, jednatelem Aleš Nevečeřal, pokladníkem Lubomír Miřejovský, dalšími členy výboru pak Milena Mikulecká, Blanka Svejková, Antonie Pellarová, Dr. Václav Šindelář, Dr. Jan Puklický, Dr. Karel Hofmann a Dr. Jiří Olšovský. Čestnými členy výboru byli zvoleni Marcela Mrázová a Milan Friedl.

Ještě před oficiálním založením SFB uspořádal výbor první tři akce pro veřejnost, i když ta druhá byla spíše komorní. První akcí byl pořad „František

Bílek a jeho svět“, uspořádaný 30. května 1990 v Divadle hudby ve spolupráci s Lyrou Pragensis. Druhá akce se konala 6. listopadu 1990, v den výročí Bílkova narození, kdy se členové výboru sešli v chrámu sv. Víta a položili kytici u Bílkova krucifixu. Milan Friedl recitoval básně Březiny a Goetha. Mimo členů výboru se zúčastnil i jeden redaktor a světící biskup vyslaný kardinálem Tomáškem. A třetí akcí byl literární podvečer „Stavba budoucího chrámu v nás“, uspořádaný dne 30. ledna 1991 opět ve spolupráci s Lyrou Pragensis, tentokrát ale v Lobkovickém paláci na Pražském hradě. M. Friedl a Dagmar Sedláčková přednesli Bílkovu přednášku, o Bílkovi promluvili Dr. Marie Pavlíková a Dr. Jiří Kutina, ze zvukového záznamu zazněl kus Mozartovy opery Kouzelná flétna.

KRUH PŘÁTEL FRANTIŠKA BÍLKA
ve spolupráci s Lyrou Pragensis
Vás zve
na literární podvečer

**STAVBA BUDOUCÍHO
CHRÁMU V NÁS**

Přednášku Františka Bílka
o umění duchovním
přednesou

DAGMAR SEDLÁČKOVÁ a MILAN FRIEDL

O osobnosti Františka Bílka promluví

Dr. MARIE PAVLÍKOVÁ a Dr. JIŘÍ KUTINA

Ze zvukového záznamu zazní části z opery
W.A. Mozarta Kouzelná flétna: zpívá José
van Dam, Berlínské filharmoniky řídí
Herbert von Karajan

ve středu 30. ledna 1991 v 18.00 hodin

LOBKOVICKÝ PALÁC

Jiřská 3, 110 00 Praha - Hrad

Předprodej vstupenek u pokladny

Lobkovického paláce

Po založení společnosti pak následovaly další a další akce, jejichž samostatný přehled přinášíme za tímto příspěvkem. K důležitým milníkům patřilo i zahájení vydávání zpravodaje (Zprávy Společnosti F. Bílka), jehož první číslo vyšlo v březnu 1994 a u jehož zrodu stály Marie Pavlíková a Iva Musilová. K zajímavostem pak patří např. členství manželů Hany a Oldřicha Šmikmátorových, zakladatelů Společnosti Julia Zeyera (později, bohužel, zaniklé), což je ale příběh na samostatný článek.

Připomeňme si ještě hlavní osoby, které stály u zrodu SFB nebo ji významně pomáhaly v prvních letech

budovat. Hlavním iniciátorem byl **Přemysl Šimice**, o kterém se více zmíním v závěru. Další uvádím v abecedním pořadí, pokud se mi podařilo o nich zjistit něco bližšího:

Milan Friedl (1931-2009), herec, umělecký recitátor, pedagog, redaktor, moderátor, zakladatel a ředitel Lyry Pragensis; Ing. **Jan Gottwald** (?-2017),

propagátor ekumenismu, především katolicko-evangelického dialogu; PhDr. **Miroslav Kudrna** (1935-2014), historik umění, organizátor výstav, výtvarník; PhDr. **Otakar Aleš Kukla** (1931-2008), historik umění, publicista, kurátor a průkopník ekumenismu; **Milena Mikulecká** (1925-2001), organizátorka dětských táborů Církve čs. husitské a autorka knihy František Bílek v CČSH; ThDr. **Lubomír Miřejovský** (1925-2002) farář Českobratrské církve evangelické v Táboře, později ředitel Evangelické akademie v Praze; PhDr. **Marcela Mrázová Schusterová** (1935-2012), historička umění, malířka a kurátorka (Bílkových sbírek v GHMP); **Aleš Nevečeřal** (*1951), literát a bibliofil; PhDr. **Marie Pavlíková** (1920-1995), archivářka a překladatelka; prof. PhDr. **Roman Prahel**, CSc. (*1949), historik umění, výtvarný kritik, estetik, kurátor, muzejní pracovník a pedagog; prof. **Milan Šlechta** (1923-1998), varhaník a pedagog (v SFB se však angažovala především jeho manželka **Jarmila**).

Společnost Františka Bílka by však pravděpodobně vůbec nevznikla nebo by svůj vznik dlouho nepřežila, nebýt neumdlévajícího úsilí Přemysla Šimice. Třicet let choval v srdci svůj slib Bertám Bílkovým, že bude-li to možné, společnost založí. A když to možné bylo, musel překonávat nejrůznější překážky. Představme si jeho situaci. Člověk z venkova, který vystudoval obchodní akademii a celý život působil v různých nižších kancelářských funkcích, nejprve v Rovensku a pak v Turnově, malém městě skoro 100 km od Prahy. Nikdy se nestýkal s lidmi ve vyšších veřejných funkcích nebo známými kulturními osobnostmi. A najednou si vezme za úkol založit (v Praze) společnost, která má veřejně působit. Hledá pomoc mezi odborníky přes výtvarné umění, ale ti jsou často zaneprázdněni a na tento úkol nemají čas. Jeho žena této snaze nerozumí a je zásadně proti, takže každý „výlet“ na jednání do Prahy pro něj znamená značný stres v rodině, dokonce i doma je mu bráněno, aby se agendou SFB zabýval. Přesto vykonával funkci předsedy až do roku 2003, do svých 77 let, kdy musel odstoupit ze zdravotních důvodů a funkci předal Aleši Nevečeřalovi.

Přesto si nikdy nestěžoval, bral to jako nutné překážky na duchovní cestě. Za největší štěstí svého života totiž považoval setkání s duchovně orientovanými lidmi, kteří ho v mládí přivedli na duchovní cestu. Jeho touhou bylo, aby se mottem Společnosti F. Bílka stal námět Bílkova díla „Rozsévač“ – Vyjít a rozsévat Světla sítě. Nejen z úcty k jeho odkazu by členové SFB měli toto krédo přijmout za vlastní.

František Kožíšek

Seznam akcí Společnosti Františka Bílka, 1990 – 2021

30. 5. 1990 – František Bílek a jeho svět, pořad Lyry Pragensis v Divadle hudby v Praze, na organizaci se podílel přípravný výbor SFB (na podzim repríza)

6. 11. 1990 – pietní akt u Bílkova krucifixu ve Svatovítské katedrále u příležitosti 118. výročí narození F. Bílka

30. 1. 1991 – Stavba budoucího chrámu v nás (u příležitosti 20. výročí úmrtí Berty Mildové-Bílkové), literární podvečer Lyry Pragensis v Lobkovickém paláci na Pražském hradě, spolupořadatel přípravný výbor SFB

7. 3. 1991 – oficiální registrace SFB

12. 10. 1991 – zájezd do Chýnova, Tábora a na Zbraslav za díly F. Bílka (u příležitosti 50. výročí jeho úmrtí), **první samostatná akce SFB**

13. 10. 1991 – pietní akt u Bílkova krucifixu ve Svatovítské katedrále u příležitosti 50. výročí úmrtí F. Bílka

5. 11. 1991 – Stavba budoucího chrámu v nás, literární podvečer Lyry Pragensis v Lobkovickém paláci na Pražském hradě, spolupořadatelem SFB

Únor až květen 1992 – soubor čtyř přednášek pro členy SFB v Praze (přednášeli 20. 2. C. Votrubec, 19. 3. F. Dvořák, 9. 4. M. Pavlíková, 14. 5. M. Mrázová)

20. 10. – 8. 11. 1992 – výstava „František Bílek, grafika kresby“ ve výstavní síni České spořitelny v Rytířské ulici v Praze (SFB jako hlavní organizátor ve spolupráci s Národní galerií a Českou spořitelnou)

5. 11. 1992 – odpoledne položení květin u Bílkova krucifixu v katedrále sv. Víta; literární podvečer Stavba budoucího chrámu v nás v Lobkovickém paláci, přednášeli M. Friedl a Táňa Fischerová (SFB ve spolupráci s Lyrou Pragensis)

7. 11. 1992 – konference o životě a díle F. Bílka v Táboře ve spolupráci s Husitským muzeem (přednášeli L. Miřejovský /F. Bílek a Bohumil Souček/, J. Prášek /Keramika a F. Bílek/ a P. Brádka /Bílkův pohled na národní dějiny; M. Friedl četl ukázky ze Stavby budoucího chrámu, promítání krátkého filmového dokumentu o F. Bílkovi „Jak mi dřeva povídala“ z r. 1973; audiozáznam Bílkova hlasu); odpoledne pietní slavnost u Bílkova hrobu v Chýnově a přednáška chýnovské farářky CČSH o Bílkově vztahu k církvi; zakončeno pohoštěním na městském úřadě

8. 11. 1992 – v rozhlasovém pořadu o Bílkovi „A léta běží vážení“ hovořili členové SFB M. Pavlíková a P. Šimice a dále paní M. Hrstková z Chýnova, která byla v mládí pomocnicí v rodině Bílků; ze starých nahrávek zazněl také hlas F. Bílka a jeho dcery Berty

Konec roku 1992 – z iniciativy členky SFB Marie Hakenové uspořádala Československá akademie věd pořad „Pocta Františku Bílkovi“: úvodní slovo M. Hakenové, T. Fischerová četla z textů F. Bílka, dále hovořili T. Vlček (ředitel Ústavu dějin umění ČSAV), J. Prášek a M. Pavlíková; mezi hosty byl i akademik Otto Wichterle

Jaro 1993 – členky SFB M. Mrázová a M. Pavlíková přednášely ve Vídni o životě a díle F. Bílka na pozvání vídeňských Čechů

11. 9. 1993 – M. Pavlíková měla proslov jménem SFB na oslavách 125. výročí narození Otokara Březiny v Jaroměřicích

25. 9. 1993 – exkurze po dílech F. Bílka na Olšanských hřbitovech

27. 9. 1993 – literární večer „O. Březina – F. Bílek“ (Lyra Pragensis ve spolupráci se SFB)

14. 10. 1993 – natáčení pořadu o F. Bílkovi pro rádio Collegium

21. 5 1994 – zájezd do Kolína a Ronova nad Doubravou za díly F. Bílka

14. 2. 1995 – přednáška J. Práška „Bílkův Chýnov“ (v rámci výroční schůze SFB)

11. 4. 1995 – přednáška Marie Kostílkové o Bílkově oltáři ve Svatovítské katedrále (není jisté, zda pořádala SFB)

24. 6. 1995 – zájezd do Chýnova, Českých Budějovic, Husince a Votic za díly F. Bílka

5. 11. 1996 – literární večer „O. Březina – F. Bílek“ v Lobkovickém paláci (Lyra Pragensis ve spolupráci se SFB), četba z Březinových esejů a korespondence Bílek – Březina; hudba J. B. Foerster

24. 5. 1997 – zájezd do kraje Otokara Březiny

4. 11. 1997 – pietní akt u Bílkova krucifixu v chrámu sv. Víta, večer pořad „Esej Františka Bílka o duchovních dějinách země“ (Lyra Pragensis ve spolupráci se SFB) ke 125. výročí narození F. Bílka

8. 11. 1997 – prohlídka Zeyerovy vily v Praze – Liboci pro členy SFB

12. 11. 1997 – pietní akt s položením kytice u hrobu F. Bílka v Chýnově, vzpomínkový večer ke 125. výročí narození F. Bílka v Táboře (přednáška L. Miřejovského, přednes M. Friedla ze Stavby budoucího chrámu v nás, místní pěvecký sbor Hlahol, flétnistky)

12. 4. 1998 – vycházka do kostela sv. Václava na Zderaze (SFB ve spolupráci s CČSH)

26. 5. 1998 – přednáška Dr. Dunovského „Má léta strávená u Bílků“ (sbor CČSH v Karlíně)

30. 5. 1998 – zájezd do kraje F. Bílka (Pelhřimov, Chýnov, Tábor)

20. 10. 1998 – pietní akt k výročí úmrtí F. Bílka, položení květin u Bílkova krucifixu v chrámu sv. Víta, krátký projev o Bílkovi a recitace Březinovy básně

10. 2. – 7. 3. 1999 – výstava „František Bílek, grafika, kresby“ v galerii Hollar (iniciovala a na přípravě výstavy se podílela SFB, spoluorganizátelé

sdužení Hollar a Lyra Pragensis), 120 osob na vernisáži, celkem asi 1400 návštěvníků; slavnostního večera při derniéře (7. března) se zúčastnilo 200 osob, proslov M. Kudrny o Bílkovi, M. Chramostová četla z dopisů Z. Braunerové Bílkovi, M. Friedl přenesl Bílkovu esej „Jak mi dřeva povídala“, flétnový doprovod D. Mimrové

H O L L A R
SDRUŽENÍ ČESKÝCH UMĚLCŮ GRAFIKŮ,
SPOLEČNOST FRANTIŠKA BÍLKA,
LYRA PRAGENSIS, o.p.s.,
GALERIE HOLLAR
Praha 1, Smetanovo nábřeží 6

Vás zvou
na zahájení výstavy

FRANTIŠEK BÍLEK
GRAFIKA / KRESBY
Výstavu zahájí ve středu
10. února 1999 v 17. hodin
předseda SČUG HOLLAR akad. mal. Vladimír Suchánek,
úvodem promluví dr. Miroslav Kudrna,
výstavu pozdraví Přebyslav Šimice,
z myšlenek Františka Bílka čte Milan Friedl,
vlastní skladby pro klarinet přednese
Jiří Hlaváč

VÝSTAVA POTRVÁ DO 7. BŘEZNA 1999
OTEVŘENO DENNĚ MIMO PONDĚLÍ 10./13 a 14./18 HODIN

5. 6. 1999 – zájezd na jižní Moravu (Moravský Krumlov, Kralice, Dolní Kounice...), ve spolupráci s ČČSH

19. 6. 1999 – vzpomínkový akt u hrobu V. B. Třebízského na Vyšehradském hřbitově, s dílem F. Bílka Žal

5. 10. 1999 – vycházka do kostela sv. Jana Křtitele na Malé Straně, pořádala SFB spolu s ČČSH

3. 6. 2001 – výlet za dílem F. Bílka, kruhové reliéfy na hřbitově v Poděbradech

9. – 12. 5. 2002 – přednášky členů SFB M. Halířové a L. Miřejovského o F. Bílkovi na 8. mezinárodním veletrhu Svět knihy v Praze

13. 11. 2004 – návštěva Prácheňského muzea v Písku s celodenním programem

16. 4. 2007 – Životní příběh

sochaře F. Bílka, pořad v Městské knihovně v Praze, A. Nevečeřal uvedl dokumentární film J. Císařovského „Jak paprsek slunce na dřevě života umíral“

23. 4. 2007 – Přátelství sochaře F. Bílka a básníka O. Březiny, pořad v Městské knihovně v Praze; úvod A. Nevečeřal a J. Höfer, výběr z korespondence přednesli G. Vránová a M. Friedl; pořádala MK Praha ve spolupráci se SFB a SOB

13. 10. 2011 – prohlídka Bílkovy vily v Praze ve spolupráci s GHMP, zazněly také úryvky z korespondence F. Bílka a B. V. Lohniského

17. 9. – 5. 10. 2014 – výstava „Přátelství O. Březiny a F. Bílka“, Galerie J. Adamce v Obci křesťanů v Praze, ve spolupráci se SOB

8. 1. 2015 – promítání dokumentárních filmů o Františku Bílkovi „Jak

paprsek slunce na dřevě života umíral“ a „Chrám v nás“, Obec křesťanů v Praze

2015 – vydání knihy Viléma Nečase „Bílek, Svědectví o bratru Františkovi“, ve spolupráci s nakladatelstvím Malvern

3. a 8. 12. 2015 – přednáška F. Kožíška „Jesličky F. Bílka a Vánoce u Bílků“ v Bílkově vile v Praze (ve spolupráci se SJBF a GHMP)

29. 1. 2016 – přednáška člena SFB M. Hemelíka „Životní příběh a dílo zakladatele novodobého českého mozaikového umění Viktora Foerster“ v Bílkově vile v Praze (první neoficiální přednáška v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“)

23. 2. 2016 – prezentace (křest) knihy Viléma Nečase „Bílek, Svědectví o bratru Františkovi“ v Bílkově vile v Praze (úvod F. Kožíška, přednáška V. Suchého, vnuka V. Nečase, ukázky z knihy, hudební doprovod Amairgil), ve spolupráci s GHMP

26. 3. 2016 – Zemřel, abych žil, komponovaný pořad sestávající z výstavy „Křížová cesta F. Bílka“ a koncertního provedení scénické hudby Člověk a smrt od J.B. Foerster, Obec křesťanů v Praze (SFB ve spolupráci se SJBF a Obcí křesťanů)

15. 4. 2016 – prezentace (křest) knihy Viléma Nečase „Bílek, Svědectví o bratru Františkovi“ v Bílkově ateliéru v Chýnově (úvod F. Kožíška, přednáška V. Suchého, ukázky z knihy, hudební doprovod pěvecký sbor Lumen), ve spolupráci s GHMP a MK Chýnov

10. 9. 2016 – F. Kožíšek prezentoval knihu Viléma Nečase „Bílek...“ na výročním setkání Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou

8. 11. 2016 – recitál Amairgila Vrchatického „Ozvěny strun krále Davida“ ve sboru CČSH v Praze – Karlíně (SFB ve spolupráci s CČSH)

2016 – vydání knihy F. Kožíška „Jesličky Františka Bílka“, opět v nakladatelství Malvern

19. 1. – 12. 2. 2017 – výstava „Anna Pammrová ve žďáreckých lesích, Na cestě k zářnému cíli“ v Galerii J. Adamce v Obci křesťanů v Praze (Společnost A. Pammrové ve spolupráci se SFB a Obcí křesťanů)

23. 1. 2017 – přednáška a autorská prezentace knihy F. Kožíška „Jesličky Františka Bílka“ v Městské knihovně v Chýnově (SFB ve spolupráci s MK Chýnov)

1. 2. 2017 – přednáška a autorská prezentace knihy F. Kožíška „Jesličky Františka Bílka“ v Bílkově vile v Praze (SFB ve spolupráci s GHMP)

10. 5. 2017 – přednáška F. Kožíška „Xaver Dvořák a František Vaněk“ v Bílkově vile v Praze, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci s GHMP)

4. 10. 2017 – přednáška M. Jindry „Karel Farský a Bohuslav V. Lohniský“ v Bílkově vile v Praze, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci s GHMP)

6. 12. 2017 – přednáška E. Nedělníkové „František Ondrúšek“ v Bílkově vile v Praze, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci s GHMP)

11. – 31. 1. 2018 – výstava o Anně Pammrové „Na cestě k zářnému cíli“ v Městské knihovně v Chýnově (MK Chýnov ve spolupráci se SAB a SFB)

10. 5. 2018 – přednáška M. Šášinkové „Zdenka Braunerová“ formou komentované prohlídky ateliéru Zdenky Braunerové v Roztokách u Prahy a následné prohlídky výstavy „Vysoce ctěná slečno/Můj milý. Desatero mužů na paletě života Zdenky Braunerové“ v místním muzeu, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci se Středočeským muzeem)

červen 2018 – vydání mapy „Po stopách F. Bílka na jihu Čech“

15. 9. 2018 – prohlídka, výstava a workshop „Stopy Františka Bílka v Táboře“ (v rámci Tábořských slavností), komentovaná prohlídka Husova pomníku od Y. Kožíškové + přednášky v Masarykově domě, přednášeli m.j. členové SFB F. Kožíšek a J. Prášek (Českobratrská církev evangelická ve spolupráci se SFB)

29. 11. 2018 – přednáška P. Kopejsky „Otokar Březina“ v Galerii J. Adamce v Obci křesťanů v Praze, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci s Obcí křesťanů)

7. 2. 2019 – přednáška J. Turoně „Julius Zeyer. Můj milý Bílečku“ v Obci křesťanů v Praze, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci s Obcí křesťanů)

21. 3. 2019 – přednáška J. Turoně „Duchovní cesty J. Zeyera“ v Obci křesťanů v Praze, v rámci cyklu „Přátelé Františka Bílka“ (SFB ve spolupráci s Obcí křesťanů)

13. 4. 2019 – výlet Za Františkem Bílkem do Kolína: prohlídka chrámu sv. Bartoloměje s křížovou cestou F. Bílka, komentovaná prohlídka Bílkovy sochy Mistra Jana Husa na Husově náměstí, povídání o křížových cestách F. Bílka v Husově sboru

15. 6. 2020 – Cestou kříže, kostel s. Vojtěcha v Praze: přednášky faráře B. Hudemy o historii kostela a F. Kožíška

o křížových cestách V. Foerster a F. Bílka (SJBF ve spolupráci s SFB)

22. 8. - 17. 9. 2021 – Hudební festival k počtě Františka Bílka a Josefa Bohuslava Foerster, série pěti koncertů v Chýnově a Hartvíkově; poslední

Společnost Františka Bílka, Společnost přátel Českého Bílka v Galerii Josefa Adamce
a všem dostředilý přístup ke

Promítání filmů o Františku Bílkovi

Čtvrtek 8. ledna 2015 od 18.30.

V rámci večera budou promítány dva dokumentární filmy:

- Jak paprsek slunce na dřevě života umíral (2011, režie J. Chátravský, 40 minut)
- Chytin v nás (2015, režie M. Záhřenský, 26 minut)

Diskuse po skončení promítání.

Vstupné dobrovolné.

Místo konání: Galerie Josefa Adamce, 2. patro domu Obce křesťanů, Na Špejcharu 3, Praha 7
Izvořele izraelského vyslanectví směřem k Lejtsko plánu), mocných 300 m od tradičního Bílkovy vily.
www.spol-fb.cz, www.ga.cz

Doprava: metro Hradčanská nebo tram 3, 12, 18, 21 (stanice Chotkovy sady)

koncert spojen s komentovanou prohlídkou náhrobků na chýnovském hřbitově, kterou vedl člen SFB K. Vošta (Římskokatolická farnost Chýnov ve spolupráci s SJBF, GHMP a SFB)

sestavili Michal Kellner a František Kožíšek (bez nároku na úplnost)

Hudební festival k poctě Františka Bílka a Josefa Bohuslava Foerster

Letopočty končící jedničkou jsou pro jihočeský Chýnov obzvláště významné, protože upomínají na první písemnou zmínku o Chýnově jako pomezím hradu Slavníkovců v Kosmově kronice, která se váže k roku 981. A rok 1941 odkazuje na úmrtí patrně nejvýznamnějšího chýnovského rodáka, slavného sochaře Františka Bílka. Proto se Chýnovští rozhodli oslavit letos na sklonku léta obě tato významná výročí mimo jiné hudebním festivalem vážné hudby. Jako červená nit program celého festivalu propojovaly skladby dalšího vynikajícího umělce, vzácného přítele Františka Bílka, hudebního skladatele Josefa Bohuslava Foerster, od jehož úmrtí uplynulo v letošním roce právě sedmdesát let.

Josef Bohuslav Foerster se s Františkem Bílkem seznámil díky svému bratru Viktorovi, Bílkovu spolužákovi na akademii výtvarných umění v Praze. Když si František Bílek v Chýnově postavil vlastní ateliér, zamýšlel vytvořit zde jakousi tvůrčí dílnu, kde by umělci společně pracovali a vzájemně se inspirovali. Asi nejbližším Bílkovým spolupracovníkem se stal právě Viktor Foerster, jehož prostřednictvím zval k návštěvě Chýnova Bílek i jeho bratra, již známého hudebníka. V Josefu Bohuslavovi pobyt v Chýnově zanechal nesmazatelnou stopu, jak dokládají vzpomínky v jeho pamětech Poutník v Hamburku: „O prázdninách se mi hodila návštěva Chýnova, přijal jsem milé pozvání. Bratr mne uvítal na nádraží a již jsme vstupovali do údolí kolem starého kostela na silnici, kde stál domek vroubený lipami. Vešli jsme do jizby. Zde jsem mohl pozdravit oba rodiče Bílkovy. Tatínek statný, bodrý, maminka menší postavy s ohnivým okem, přijali mne s tklivou srdečností. Mistr Bílek měl tehdy již svůj jednopatrový domek v zahradě otcovské. Prošli jsme s bratrem sadem plným ovocných stromů a vlídné zeleně do předsínky. Viktor otevřel dveře po pravé ruce a já spatřil nezapomenutelný obraz. Ve vysokém atelieru plném světla stálo lešení. Na lešení František Bílek v obvyklém sochařském hábitu z hrubého plátna, kryjícím celou postavu až po kolena.

Před mistrem pak byl postaven kříž sroubený ze dvou neotesaných břevien. Bílek v jedné ruce dláto, ve druhé ruce kladivo, pracoval. Třísky bílé a vonící ještě mízou obletovaly jej v krásných křivkách. Leč to velké, nezapomenutelné, ohromující, spočívalo v tom, že jste viděli hlavu, vrchní část prsou i kus levé ruky vypracované, ale přímo vedle toho lidského těla ještě hrubou kůru stromu. Bylo to jako by přímo z kmene stromu vyrůstalo Svaté tělo. Bílek pracoval takřka improvizuje, ač je každý ráz kladiva nejen odpovědný, ale i neopravitelný, kdyby byl pochyben; a pracoval bez modelu...“

Podobně píše o své návštěvě Chýnova Vilém Nečas, švagr Františka Bílka. I on se ve svých vzpomínkách zmiňuje o bratřech Foersterových: „Dojemné setkání a spousta krásných chvil onoho kouzelného dne! Rodný Bílkův dům, patriarchální uvítání a staročeské hoštění, chaloupka v lesku! Procházka velebnou přírodou a v podvečer, když otec Bílek s námi usedl na lavičku pod mohutnými lipami před statkem, František, Viktor Foerster, jenž tu byl už skoro člen rodiny, s Bílkovým bratrem Toníkem a sestrami Katynkou a Mařenkou začali sborově tiše zpívat písně J. B. Foerstera. Teskná melodie sborů „Oráč“ a „Polní cestou“ se nesla vzduchem. Posud slyším v duchu Foersterův chorál „Rodné lány v šíř i v dál“, Bílkovu oblíbenou píseň. Tehdy jsem ji slyšel poprvé. Po letech doprovodila Františka ke hrobu.“

Nyní po osmdesáti letech zazněla tato skladba v podání novoměstského mužského pěveckého sboru Novocantus u Bílkova hrobu znovu, a to 17. září na závěr celého hudebního festivalu.

Festival byl zahájen v neděli 22. srpna v 17 hodin v kostele Nejsvětější Trojice v Chýnově. Úvodní koncert byl věnován vokální a varhanní tvorbě Josefa Bohuslava Foerstera v podání mezzosopranistky Olgy Černé a strahovského varhaníka Vladimíra Roubala. Bohužel pro nepřízeň počasí nebylo možné uskutečnit slavnostní otevření doprovodné výstavy o životě a díle Josefa Bohuslava Foerstera, která byla instalována na farním dvoře, nicméně posezení na faře s krátkou přednáškou paní Olgy Černé, předsedkyně Společnosti Josefa Bohuslava Foerstera, bylo příjemným zakončením tohoto podvečera.

Kdo se rozhodl strávit nedělní dopoledne 29. srpna trochu netradičně a přišel na druhý koncert hudebního festivalu, tentokrát do Bílkovy vily v Chýnově, nelitoval. V podání Cello ansámblu sv. Cecílie zde byly provedeny skladby jak českých, tak světových autorů, a to v nezvyklých, ale o to zajímavějších úpravách pro soubor osmi violoncell. Je přitom pravděpodobné, že tóny z cyklu Čtyř písní Josefa Bohuslava Foerstera nezazněly v Bílkově vile toto dopoledne poprvé. Foerster totiž Bílkovi složil několik skladeb a při návštěvách Chýnova je spolu s přáteli a také Bílkovou rodinou v „Chaloupce“ hráli. Kromě děl Josefa Bohuslava Foerstera mohli návštěvníci koncertu vyslechnout skladby Antonína Dvořáka, Franze Schuberta nebo Nikolaje Rimského Korsakova. Strhující byla především árie

Kostelničky z Janáčkovy Její pastorkyně v úpravě Ladislava Mariaše, kterou nadšenému publiku v zcela zaplněné Bílkově vile soubor zopakoval jako přídavek. Na závěr koncertu byl připomenut František Bílek nejen jako sochař a výtvarník, ale také jako umělec, pro kterého byla příroda zásadním zdrojem inspirace a který se s láskou věnoval také včelaření, a tak celé dopoledne doznělo v příjemné atmosféře při malém aperitivu a medovém pečivu v altánku – původně včelínu na zahradě.

Další z cyklu koncertů se uskutečnil v neděli 5. září v kostele Nejsvětější Trojice v Chýnově. Tentokrát vystoupil přední dechový soubor Belfiato Quintet, který tvoří členové České filharmonie i dalších významných orchestrů. V jejich skvělém podání měli návštěvníci koncertu jedinečnou příležitost vyslechnout Foersterův dechový kvintet D dur op. 95, který byl středem programu. Je to neuvěřitelně bohatá skladba, v níž se nápaditost potkává s dokonalou prokomponovaností, vřelá a zároveň inteligentní hudba plná harmonických i melodických překvapení. Toto dílo bylo orámované svěží Summer music Samuela Barbera na začátku a dechovým kvintetem dánského skladatele Carla Nielsena na závěr, kde dostal stěžejnější úlohu lesní roh Kateřiny Javůrkové. Svěží, uvolněné vystoupení mladého souboru doplnily zajímavé komentáře hobojisty Jana Součka a doladily tak celkově velmi příjemný dojem celého vystoupení.

Festival potom pokračoval další neděli 12. září dopoledním koncertem v kostele v nedalekém Hartvíkově, který je vyzdoben krásnou beuronskou výmalbou. Zde se představil pěvecký sbor Lumen pod vedení Petra Koronthályho s programem složeným převážně ze skladeb autorů 20. století.

Závěr festivalu patřil koncertu na hřbitově, kde měli návštěvníci také možnost prohlédnout si sochy nejen od Františka Bílka, ale také od jeho bratra Antonína a bratrance Karla Gabriela s odborným výkladem pana Karla Vošty, člena Společnosti Františka Bílka.

Alena Strašrybková

Festivalový koncert Cello ansámblu sv. Cecilie v Bílkově ateliéru v Chýnově dne 29. 8. 2021.

Dopisy Anny Pammrové Otokaru Březinovi na počátku své cesty ke čtenářům

Vzájemná korespondence Anny Pammrové a Otokara Březiny trvala čtyři desítky let a jejich přátelství v dopisech je svou délkou a intenzitou unikátní. Donedávna jsme se však mohli začít pouze do dopisů Březinových, buď výběrově v samostatných publikacích, nebo v souhrnné edici Březinovy korespondence vydané Petrem Holmanem v roce 2004. Dopisy Anny Pammrové byly po léta považovány za ztracené. V roce 2009 byl však nečekaně ohlášen jejich nález na půdě rodinného domu v Táboře a dopisy byly předány do Památníku národního písemnictví. Jde o poměrně rozsáhlý soubor dopisů psaných česky a francouzsky, časté jsou také německé citace. Víme, že Pammrová francouzštinu i němčinu ovládala velmi dobře, přesto dopisy psané jiným než českým jazykem byly překvapením, a také problémem pro jejich cestu k širšímu okruhu zájemců.

V roce 2015 odvysílal Český rozhlas pořad nazvaný Přes květinové chci jít

háje, který pro stanici Vltava připravila Alena Blažejovská. V tomto neobyčejně zdařilém pásmu jsme poprvé naslouchali skutečnému dialogu mezi Pammrovou a Březinou a sledovali vývoj jejich vztahu, od oboustranně intenzivních počátků až do doby charakterizované básníkovou úsporností, kterou Pammrová chápala, ale snášela ji s politováním. Mnoho se posluchači dozvěděli, mnoho zůstalo neúplné, protože pořad byl sestavený s využitím pouze českých dopisů. Francouzská část, tvořící větší část nalezeného souboru, stále čekala na zpracování.

V této situaci jsme se my, členové Společnosti Anny Pammrové, v roce 2018 odhodlali k odvážnému kroku, k nalezení překladatele francouzských dopisů a poté snad k nějakému způsobu jejich publikace, v té době jsme uvažovali o interním tisku. Nalézt překladatele, který by se pustil do luštění francouzských rukopisů, byl pammrovsky nakloněn a finančně nenáročný, nebylo vůbec snadné, ale nakonec se nám takovou osobu najít podařilo. Úkolu se ujala Eva Straková, profesorka jazyků z gymnázia ve Žďáru nad Sázavou. Už první ukázky byly svědectvím o Annině životním hledání, zklamání a bolestech, ale také pevnosti v překonávání překážek, četli jsme je jedním dechem. Byli jsme připraveni, měli jsme materiál, ale jak dál? Pomocná ruka přišla od zkušených editorů Daniely Iwashity a Martina Machovce a díky jejich pochopení a zájmu o věc jsme se i my stali členy společného editorského týmu. Vydání se ujal Ústav české literatury AV ČR a získal tříletý vydavatelský grant ministerstva kultury. Když tedy vše dobře půjde, budou dopisy Anny Pammrové v roce 2023 na pultech knihkupectví!

Hodně bylo již uděláno a hodně práce nás ještě čeká. V souboru máme 78 francouzsky psaných dopisů a 26 dopisů českých, máme úplně první Annin dopis z podzimu roku 1888 a také její poslední dopis odeslaný 26. března 1929, který už básníka nezastihl. Postupně ovšem vyšlo najevo, že řada jejích dopisů, možná i jejich větší část, chybí. Mnoho dopisů nebylo datováno, dataci postupně doplňujeme podle obsahových prvků i podle návaznosti na Březinovy dopisy, někde jsme schopni datovat jen přibližně. I proto jsme museli ustoupit z původní představy, že čtenář bude mít možnost číst dopisy Anny Pammrové a Otokara Březiny v přímé návaznosti. Připravovaná edice bude tedy obsahovat pouze Anniny dopisy, v případě těch francouzsky psaných otiskneme překlad i originál. Počítáme také s obsáhlým poznámkovým aparátem.

Helena Pernicová, Společnost Anny Pammrové

Galerie hlavního města Prahy
a Společnost Františka Bílka si
Vás dovolují pozvat na přednášku
z cyklu *Přátelé Františka Bílka*

Xaver Dvořák a František Vaněk

Cyklus „Přátelé Františka Bílka“
postupně představuje známé i méně
známé osobnosti z okruhu přátel
tohoto významného umělce.
Tato přednáška představí dva kněze
a básníky Katolické moderny.

Přednáší František Kožíšek,
hostem bude Eduard Dvořák
a jeho básnická tvorba.

www.ghmp.cz

**10/5
2017
18:00**

Bílková vila
Mickiewiczova 1
Praha 6

Galerie hlavního města Prahy
a Společnost Františka Bílka si
Vás dovolují pozvat na přednášku
z cyklu *Přátelé Františka Bílka*

Karel Farský a Bohuslav V. Lohniský

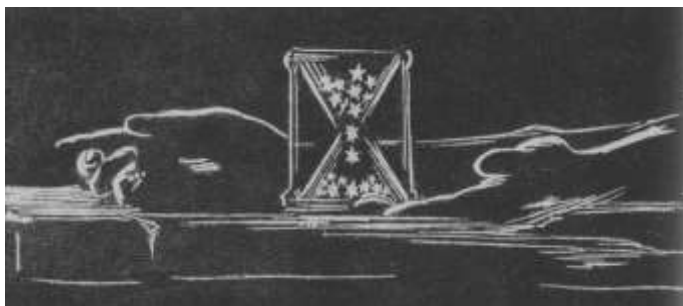
Cyklus „Přátelé F. Bílka“ postupně
představuje známé i méně známé
osobnosti z okruhu přátel F. Bílka.
Tato přednáška představí dvě osobnosti
Církve československé husitské.

Přednáší Martin Jindra

**4/10
2017
18:00**

Bílková vila
Mickiewiczova 1
Praha 6

www.ghmp.cz

NEPRODEJNÉ

Pro své členy a příznivce vydává
Společnost Františka Bílka v Praze
www.spol-fb.cz

Kontakt: Alena M. Kubíčková, Křivenická 413/16, 18100 Praha 8

ISSN: 2464-5516

Vydáno v nákladu 100 ks

Redakční rada: František Kožíšek, Michal Kellner, Yveta Kožíšková

Jazyková korektura: Yveta Kožíšková

Administrace: Michal Kellner, Jenštejnova 2253, 253 01 Hostivice

Příspěvky do Zpráv posílejte na: spolecnost.frantiska.bilka@gmail.com